

ปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวในประเทศหลังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร

Personal Factors and Tourism Behavior Affecting Tourists' Domestic Travel Intentions after the Coronavirus Disease 2019 among Tourists in Bangkok

สุรเกียรติ์ ธาดาวัฒนาวิทย์*

Surakiat Tadawattanawit

คณะอุตสาหกรรมบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี

Faculty of Hospitality Industry, Dusit Thani College

*surakiat.ta@dtc.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศและปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวหลังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร เก็บข้อมูลจาก นักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือสถิติเชิงพรรณนา และสถิติทดสอบ t และ F

ผลการศึกษาพบว่า

1. ความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศหลังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 พบว่า ในภาพรวมตัวอย่างมีความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกแหล่งท่องเที่ยวภายในประเทศเป็นเป้าหมายการเดินทางในครั้งต่อไป ($\bar{x} = 4.36$) รองลงมาคือ มีความตั้งใจจะท่องเที่ยวในประเทศเร็ว ๆ นี้ ($\bar{x} = 4.28$) และมีการวางแผนว่าจะเดินทางท่องเที่ยวในประเทศหลังจากนี้ ($\bar{x} = 4.22$)

2. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศของนักท่องเที่ยวไม่ส่งผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศ ขณะที่ช่วงอายุของนักท่องเที่ยวส่งผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความแตกต่างกันอยู่ 5 คู่ ได้แก่ (คู่ที่ 1-2) ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี แตกต่างจากช่วงอายุ 40-49 ปี และ 50-59 ปี (คู่ที่ 3-4) ช่วงอายุ 20-29 ปี แตกต่างจากช่วงอายุ 40-49 ปี และ 50-59 ปี และ (คู่ที่ 5) ช่วงอายุ 30-39 ปี แตกต่างจาก 50-59 ปี

3. ปัจจัยด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวด้านลักษณะการเดินทางท่องเที่ยวไม่ส่งผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศ ขณะที่เป้าหมายการเดินทางท่องเที่ยวส่งผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความแตกต่างกันอยู่ 4 คู่ ได้แก่ ด้านธุรกิจแตกต่างจากการพบปะเพื่อนหรือญาติพี่น้อง ด้านการเข้าร่วมประชุมและนิทรรศการ ด้านการศึกษาและด้านการพักผ่อนหย่อนใจแตกต่างจากการพบปะเพื่อนหรือญาติพี่น้อง

คำสำคัญ : ความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศ การท่องเที่ยวหลังการแพร่ระบาดของโควิด 19 นักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร

Abstract

The research objectives were to study domestic travel intentions and factors affecting travel intentions after the coronavirus disease 2019 outbreak among tourists in Bangkok. The research sample consisted of 400 tourists in Bangkok. The research tool was a questionnaire. The data was analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation statistics, as well as the t-test and F-test.

The results found that:

1. Domestic travel intentions after the outbreak of the coronavirus disease 2019, found that the overall sample has a high level of domestic travel intentions ($\bar{x} = 4.26$). Considering each item, it was found that the tourists selected domestic tourist destinations as their next travel destination ($\bar{x} = 4.36$), followed by the intention to travel to the country soon ($\bar{x} = 4.28$), and those who planned to travel to the country after this ($\bar{x} = 4.22$).

2. The gender identity of the tourists did not affect their domestic travel intentions. Meanwhile, the age range of tourists had a statistically significant effect on domestic travel intentions at .05 level. There are five differences between the pairs, which are (1–2) under 20 years old, different from 40–49 years old and 50–59 years old, (3–4) 20–29 years old, different from 40–49 years old and 50–59 years old, and (5) the age range of 30–39 years is different from 50–59 years.

3. Factors in tourism behavior in terms of travel style did not affect domestic travel intentions. Meanwhile, the tourism travel targets had a statistically significant effect on domestic travel intentions at .05 level. There are 4 different pairs: the business tourism aspect is different from meeting friends or relatives; tourism for meetings and exhibitions; educational trips and leisure travel are different from traveling to meet friends or relatives.

Keywords : domestic travel intentions, tourism after the covid-19 epidemic, tourists in Bangkok

บทนำ

ข้อมูลจาก MOTS (2020a) ระบุว่าในช่วงปี พ.ศ. 2563 จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศมีจำนวน 24,422,647 คน ซึ่งเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปีที่ผ่านมาพบว่าชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศลดลง 10,855,731 คน หรือลดลงร้อยละ 30.77 นอกจากนี้ด้านมูลค่าการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศในยังลดลงจำนวน 87,118.80 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 31.53 ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดภาวะการลดลงของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศและมูลค่าการใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเป็นผลมาจาก ทั้งปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่เกิดการชะลอตัวต่อเนื่องมาจากไตรมาสที่ 4/2562 ส่งผลให้กำลังซื้อของประชาชนลดลง นอกจากนี้ปัจจัยที่สำคัญคือ การระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่หรือโควิด-19 (COVID-19) ที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในการเดินทางของนักท่องเที่ยว และส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศชะลอตัวอย่างรุนแรง สะท้อนจากรายได้จากผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศ ไตรมาส 1/2561 – ไตรมาส 1/2563

ในด้านพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในต่างประเทศจะลดลง เนื่องจากข้อจำกัดของการเดินทางโดยสายการบินจะเป็นการแพร่เชื้อโรค トラバドที่ยังไม่มีวัคซีนป้องกันโรคโควิดอย่างครอบคลุม การเดินทางไปต่างประเทศจึงถูกตัดออกเป็นกลุ่มแรก ๆ สอดคล้องกับการศึกษาของ Krungthai Compass (2021) ระบุว่า การเดินทางท่องเที่ยวในประเทศจะเป็นตัวเลือกแรก ๆ ของการเดินทางภายหลังวิกฤติการณ์โควิด-19 เพราะในสถานการณ์ที่ประชาชนในหลายส่วนยังไม่ได้รับวัคซีนอย่างครบถ้วน ประกอบกับหลายประเทศมีมาตรการจำกัดการเดินทางเข้าประเทศจากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรค ทำให้การเดินทางไปต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางไปเที่ยวพักผ่อนหรือการติดต่อธุรกิจก็ทำได้ยาก รวมไปถึงพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวที่ไม่ไกลเกินจากรัศมีการขับรถเป็นที่ยอมรับ จะเห็นได้จากข้อมูลของเดือนกรกฎาคม 2563 ซึ่งเห็นว่าจังหวัดที่อยู่ไม่ไกลเกินจากรัศมีการขับรถจากกรุงเทพฯ ได้นั้นมีอัตราการเข้าพัก (Occupancy Rate: OR) ที่พื้นตัวได้เร็วกว่าจังหวัดอื่น

จากสถานการณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งด้านที่พัก ร้านอาหาร และแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เป็นข้อมูลในการกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศหลังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศหลังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบต่อความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศหลังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร

ทบทวนวรรณกรรม

ผลกระทบของการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศ

จากรายงานของ UNWTO ระบุถึงสถานการณ์การท่องเที่ยวโลกว่าจากผลกระทบของโควิด-19 ที่ต่อเนื่องมาตั้งแต่ปลายปี 2562 ส่งผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโลกเติบโตลดลงในไตรมาสแรกของปี 2563 ด้วยจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศลดลงร้อยละ 22.7 จากช่วงเวลาเดียวกันของปี 2562 และต่อเนื่องมาจนถึงเดือนเมษายน 2563 ที่จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเฉพาะในเดือนเมษายนลดลงมากถึงร้อยละ 97 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันในปี 2562 ซึ่งเป็นผลพวงมาจากการที่ทุกประเทศที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว (ร้อยละ 100) ต่างใช้มาตรการจำกัดการเดินทางระหว่างกันเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 โดยธุรกิจ การบินและธุรกิจโรงแรมเป็นธุรกิจที่ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ได้รับผลกระทบในลำดับต้น ๆ จนทำให้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกต่างดำเนินมาตรการทุกด้าน โดยเฉพาะมาตรการด้านการเงินและการคลัง และการจ้างงานเพื่อบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีการท่องเที่ยวภายในประเทศของไทย จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศลดลงร้อยละ 30.77 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมาส่งผลให้มูลค่าการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศในไตรมาส 1 ของปี 2563 ลดลงร้อยละ 31.53 เช่นกัน โดยกรุงเทพฯ ยังคงเป็นจังหวัดท่องเที่ยวยอดนิยมอันดับหนึ่งของนักท่องเที่ยวชาวไทยตามมาด้วยภาคเหนือและภาคตะวันตกตามลำดับ แต่การใช้จ่ายส่วนใหญ่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย 3 อันดับแรก ได้แก่ กรุงเทพฯ ภาคใต้ และภาคเหนือ ตามลำดับ นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่า อัตราการเข้าพักในสถานพักแรมลดลงในทุกภูมิภาคโดยภูมิภาคที่อัตราการเข้าพักลดลงมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ กรุงเทพฯ ลดลงร้อยละ 30.26 ภาคตะวันออก ลดลงร้อยละ 30.10 และภาคใต้ลดลงร้อยละ 28.05 ตามลำดับ (MOTS, 2020a)

ผลกระทบต่อกลุ่มของผู้ประกอบการข้อมูลในไตรมาสที่ 1/2564 พบว่า ในภาพรวมของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีการปิดบริการตามปกติมีประมาณร้อยละ 67 ซึ่งลดลงจากไตรมาสที่ 4/2563 ร้อยละ 18 มีสถานประกอบการที่ปิดกิจการชั่วคราวประมาณร้อยละ 14 เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ 4/2563 ร้อยละ 4 และมีการปิดกิจการถาวร ร้อยละ 3 ในภาพรวมพบว่าร้อยละ 60 ของสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เปิดกิจการในไตรมาสนี้มีการลดจำนวนพนักงาน โดยเหลือพนักงานอยู่ประมาณร้อยละ 52 อีกทั้งยังพบว่าร้อยละ 67 ของสถานประกอบการมีการลดเงินเดือนหรือค่าจ้างโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 30 (TCT, 2021)

ความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศ

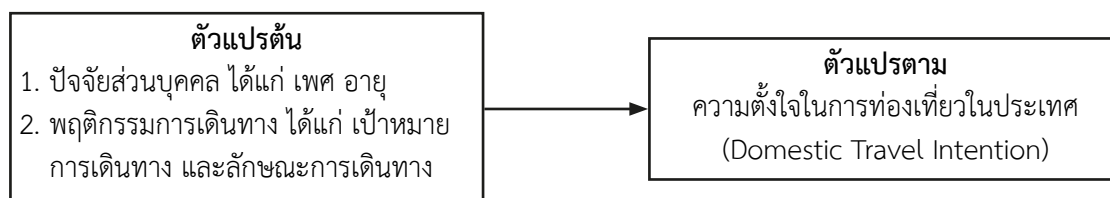
ความตั้งใจท่องเที่ยว (Travel Intention) หมายถึง ผลของกระบวนการทางจิตใจในการชักนำไปสู่การกระทำและแปลงจากแรงจูงใจให้การเป็นพฤติกรรมด้านการท่องเที่ยว หรืออาจกล่าวได้ว่าความตั้งใจท่องเที่ยวคือ ความคาดหวังที่จะท่องเที่ยวในรูปแบบหรือเป้าหมายปลายทางที่แน่นอน ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความตั้งใจเชิงพฤติกรรมที่หมายถึง ความคาดหวังที่จะมีพฤติกรรมรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งโดยคำนึงถึงความแตกต่างของผลิตภัณฑ์และบริการที่คาดหวัง (Makhdoomi & Baba, 2019)

สำหรับการท่องเที่ยวภายในประเทศจะเป็นแนวโน้มการเดินทางท่องเที่ยวที่สำคัญภายหลังจากเกิดการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ตามผลการสำรวจของ Booking.com ที่ได้นำข้อมูลผู้เดินทางมากกว่า 20,000 คนใน 28 ประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยมารวมเข้ากับข้อมูลเชิงลึกของนักท่องเที่ยวบนแพลตฟอร์ม ระบุพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่จะเปลี่ยนไปหลังโควิด-19 ว่านักท่องเที่ยวจะเน้นการท่องเที่ยวที่ใกล้และคุ้นเคย เนื่องจากการท่องเที่ยวในต่างประเทศยังคงเป็นเรื่องไกลตัวในสถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของโรค การเดินทางในพื้นที่ใกล้เคียงและการท่องเที่ยวภายในประเทศจึงกลายเป็นตัวเลือกที่มีความโดดเด่น เพราะมีความสะดวก ปลอดภัย และมักช่วยส่งเสริมความยั่งยืนได้มากกว่า โดยผู้เดินทางชาวไทยร้อยละ 61 วางแผนจะเดินทางในประเทศไทยภายใน 7-12 เดือนที่จะถึง และร้อยละ 53 วางแผนจะเดินทางในไทยระยะยาว (ในช่วง 1 ปีขึ้นไป) ในมุมมองของการท่องเที่ยวระยะใกล้ คนไทยร้อยละ 36 วางแผนที่จะไปสำรวจจุดหมายใหม่ ๆ ที่ไม่เคยไปที่อยู่ใกล้เคียงภูมิลำเนาหรือภายในประเทศ และร้อยละ 55 ต้องการที่จะใช้เวลาไปชื่นชมความงามของธรรมชาติในเมืองไทย (Nitiprapa, 2021) สอดคล้องกับการศึกษาของ Saenkam (2021) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมกรการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยหลังสถานการณ์โควิด-19 พบว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในประเทศไทยและระหว่างประเทศ รวมไปถึงทำให้พฤติกรรมกรท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเปลี่ยนไป โดยจะคำนึงถึงความปลอดภัยด้านสุขภาพอนามัยยิ่งขึ้น ซึ่งพฤติกรรมกรท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยหลังสถานการณ์โควิด 19 จะเปลี่ยนแปลงไป 3 รูปแบบ คือ 1) เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศเป็นอันดับแรก 2) เดินทางระยะใกล้ที่สามารถเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว และ 3) เดินทางท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยว Unseen ที่ผู้คนไม่พลุกพล่าน

สมมติฐาน

1. ปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศหลังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร
2. ปัจจัยด้านพฤติกรรมกรท่องเที่ยวส่งผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศหลังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวสามารถนำเอาข้อค้นพบจากการวิจัยไปวางแผนแนวทางเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศเพื่อสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคระบาดไวรัส COVID-19
2. สถานประกอบและแหล่งท่องเที่ยวสามารถนำเอาข้อค้นพบไปวางแผนการพัฒนาการให้บริการให้ตรงกับรูปแบบของการท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานครได้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชากรในกรุงเทพมหานคร โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 5,588,222 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยแบ่งตามเขตที่อาศัยอยู่ของนักท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานคร แล้วจึงใช้เทคนิควิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างครบตามที่กำหนด

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งคุณภาพด้านความตรงอยู่ระหว่าง 0.67–1 มีค่าความเที่ยงอยู่ที่ 0.838 ผลการทดสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงและความตรงเชิงคู่เข้าพบว่า จากค่าเฉลี่ยความผันแปรที่สกัดได้ (Average Variance Extracted: AVE) อยู่ที่ 0.564 ซึ่งมากกว่า 0.4 แสดงให้เห็นเครื่องมือผ่านคุณภาพด้านความตรงเชิงคู่ ขณะที่ความเชื่อมั่นขององค์ประกอบ (Composite Reliability: CR) มีค่าอยู่ที่ 0.839 ซึ่งมากกว่า 0.70 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง (Hair et al., 2010)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการท่องเที่ยว และความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร ใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำมาเปรียบเทียบตามช่วงคะแนน
2. การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อ ความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานครใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย t-test และ F-test

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 400 คน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามพบว่า

1.1 ด้านเพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 51.50 และเป็นเพศชาย จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 48.50

1.2 ด้านอายุ ส่วนใหญ่มีอายุ 20–29 ปี จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 55.50 รองลงมาคือ ช่วงอายุ 40–49 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 14.75 อายุ 30–39 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50 และอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.75

1.3 ด้านระดับการศึกษาสูงสุด ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 72.75 รองลงมาคือจบการศึกษาระดับมัธยมหรือเทียบเท่าจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.50 และจบการศึกษาระดับปริญญาโทจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.25

1.4 ด้านสถานภาพสมรส ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสดจำนวน 347 คน คิดเป็นร้อยละ 86.75 รองลงมาคือสถานภาพสมรส จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 และสถานภาพหย่าร้างจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.75

ในส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างพบว่า ด้านเป้าหมายการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย ส่วนใหญ่เดินทางเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจจำนวน 301 คน คิดเป็นร้อยละ 75.25 รองลงมาคือเพื่อการพบปะเพื่อนหรือญาติพี่น้อง จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.25 และเพื่อการทำธุรกิจ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.75

1.5 ด้านลักษณะการเดินทางท่องเที่ยวที่ชื่นชอบ ส่วนใหญ่นิยมเดินทางกับเพื่อนสนิท จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 37.80 รองลงมาคือเดินทางกับครอบครัว จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 34.80 และเดินทางกับแฟน จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20

1.6 ด้านแหล่งข้อมูลการท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต จำนวน 275 คน คิดเป็นร้อยละ 68.75 รองลงมาคือจากเพื่อน/ครอบครัว จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 66.75 และเป็นความตั้งใจส่วนบุคคล จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 54.50 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	194	48.50
หญิง	206	51.50
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	47	11.75
20 – 29 ปี	222	55.50
30 – 39 ปี	58	14.50
40 – 49 ปี	59	14.75
50 – 59 ปี	14	3.50

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษา	2	0.50
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	54	13.50
ปริญญาตรี	291	72.75
ปริญญาโท	53	13.25
สถานภาพ		
โสด	347	86.75
สมรส	46	11.50
หย่าร้าง	7	1.75
เป้าหมายการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศส่วนใหญ่		
ด้านธุรกิจ	23	5.75
ด้านการพักผ่อนหย่อนใจ	301	75.25
ด้านการพบปะเพื่อนหรือญาติพี่น้อง	45	11.25
ด้านการเข้าร่วมประชุมและนิทรรศการ	8	2.00
ด้านการทำงาน	11	2.75
ด้านการศึกษา	6	1.50
ด้านอื่น ๆ	2	0.50
ลักษณะการเดินทางท่องเที่ยวที่ท่านชื่นชอบมากที่สุด		
เดินทางคนเดียว	26	6.50
เดินทางกับครอบครัว	139	34.80
เดินทางกับเพื่อนสนิท	151	37.80
เดินทางกับแฟน	80	20.00
เดินทางกับเพื่อนร่วมงาน	4	1.00
ท่านตัดสินใจท่องเที่ยวจากแหล่งข้อมูลใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เพื่อน/ ครอบครัว	267	66.75
นิตยสารด้านการท่องเที่ยว	29	7.25
โฆษณา/ ประชาสัมพันธ์	100	25
อินเทอร์เน็ต	275	68.75
ความตั้งใจส่วนบุคคล	218	54.5
รวม	400	100

ผลการวิเคราะห์ความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศหลังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกแหล่งท่องเที่ยวภายในประเทศเป็นเป้าหมายการเดินทางในครั้งต่อไป ($\bar{X} = 4.36$) รองลงมาคือ มีความตั้งใจจะท่องเที่ยวในประเทศเร็ว ๆ นี้ ($\bar{X} = 4.28$) และมีการวางแผนว่าจะเดินทางท่องเที่ยวในประเทศหลังจากนี้ ($\bar{X} = 4.22$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศ

ความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Travel Intention)	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ฉันมีการวางแผนว่าจะเดินทางท่องเที่ยวในประเทศหลังจากนี้	4.22	0.85	มาก
2. เมื่อสถานการณ์ทุกอย่างคลี่คลายไปทิศทางที่ดีขึ้น ฉันจะวางแผนท่องเที่ยวในประเทศ	4.20	0.87	มาก
3. ฉันตั้งใจจะท่องเที่ยวในประเทศเร็ว ๆ นี้	4.28	0.86	มาก
4. ฉันจะเลือกแหล่งท่องเที่ยวภายในประเทศเป็นเป้าหมายการเดินทางในครั้งต่อไปของฉัน	4.36	0.76	มาก
รวม	4.26	0.68	มาก

2. การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศ

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศของนักท่องเที่ยวไม่ส่งผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่ส่งผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศ

ด้าน	เพศ	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
ความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศ	ชาย	4.26	0.70	-.117	.907
	หญิง	4.27	0.66		

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า อายุส่งผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างอายุช่วงต่าง ๆ พบว่า มีความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (sig < .05) จึงใช้เทคนิคการเปรียบเทียบเชิงพหุคูณด้วยวิธี Dunnett T3 พบว่า มีความแตกต่างกันอยู่ 5 คู่ ได้แก่ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี แตกต่างจากช่วงอายุ 40-49 ปี และ 50-59 ปี ช่วงอายุ 20-29 ปี แตกต่างจากช่วงอายุ 40-49 ปี และ 50-59 ปี และช่วงอายุ 30-39 ปี แตกต่างจาก 50-59 ปี ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุที่ส่งผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศ

ด้าน	ช่วงอายุ	$\bar{X}$	S.D.	F	p-value
ความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศ	ต่ำกว่า 20 ปี	4.06	0.74	7.465	0.000*
	20 – 29 ปี	4.18	0.67		
	30 – 39 ปี	4.31	0.68		
	40 – 49 ปี	4.55	0.60		
	50 – 59 ปี	4.84	0.43		

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศ

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เป้าหมายการเดินทางส่งผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างเป้าหมายการเดินทางต่าง ๆ พบว่า ไม่มีความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม ($\text{sig} > .05$) จึงใช้เทคนิคการเปรียบเทียบเชิงพหุคูณด้วยวิธี LSD พบว่ามีความแตกต่างกันอยู่ 4 คู่ ได้แก่ ด้านธุรกิจแตกต่างจากด้านการพบปะเพื่อนหรือญาติพี่น้อง ด้านการเข้าร่วมประชุมและนิทรรศการ ด้านการศึกษา และด้านการพักผ่อนหย่อนใจ แตกต่างจากด้านการพบปะเพื่อนหรือญาติพี่น้อง ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยวด้านเป้าหมายการเดินทางที่ส่งผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศ

ด้าน	เป้าหมายการเดินทาง	$\bar{X}$	S.D.	F	p-value
ความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศ	ด้านธุรกิจ	4.51	0.81	2.883	0.009*
	ด้านการพักผ่อนหย่อนใจ	4.30	0.65		
	ด้านการพบปะเพื่อนหรือญาติพี่น้อง	4.04	0.70		
	ด้านการเข้าร่วมประชุมและนิทรรศการ	4.32	0.56		
	ด้านการศึกษา	3.79	0.81		
	ด้านอื่น ๆ	3.50	0.71		

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ลักษณะการเดินทางท่องเที่ยวไม่ส่งผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยวด้านลักษณะการเดินทางที่ส่งผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศ

ด้าน	ลักษณะการเดินทาง	$\bar{x}$	S.D.	F	p-value
ความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศ	เดินทางคนเดียว	4.33	0.81	2.186	0.070
	เดินทางกับครอบครัว	4.38	0.64		
	เดินทางกับเพื่อนสนิท	4.18	0.68		
	เดินทางกับแฟน	4.18	0.69		
	เดินทางกับเพื่อนร่วมงาน	4.63	0.75		

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาที่พบว่า นักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานครมีความตั้งใจท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ MOTS (2020b) ที่ระบุว่านักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติที่ดีต่อการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยแสดงออกมาเป็นผลความพึงพอใจอย่างมาก ในภาพรวมถึงแม้จะเป็นช่วงวิกฤติการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ที่อาจส่งผลให้ความพึงพอใจในภาพรวมลดลงเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมาและ Worrachananun & Srisuksai (2021) ที่ระบุว่าผลกระทบของไวรัสโควิด-19 ไม่มีผลต่อความตั้งใจที่จะเดินทางท่องเที่ยว

2. ผลการศึกษาที่พบว่า ปัจจัยด้านช่วงอายุส่งผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตาม Phueakbuakhao & Phueakbuakhao (2021) ได้เสนอข้อพึงระวังสำหรับการเดินทางท่องเที่ยวของกลุ่มผู้สูงอายุในเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวก การเดินทาง ห้างน้ำ และที่พัก

3. ผลการศึกษาที่พบว่า เป้าหมายการเดินทางส่งผลต่อความความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับ Sriwilai & Thongsri (2021) ที่ระบุว่าบริษัทนำเที่ยวจะต้องสามารถ Customized Package ให้ตอบโจทย์เป้าหมายการเดินทางของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มหรือให้นักท่องเที่ยวออกแบบทริปท่องเที่ยวด้วยตนเองได้และ Jan-lem (2021) ที่ระบุว่า การจะสร้างประสบการณ์ใหม่ให้กับนักท่องเที่ยวได้สำเร็จ ผู้ประกอบการต้องคิดหรือออกแบบโดยคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายของตนเองเป็นสำคัญ เพื่อที่จะออกแบบประสบการณ์ที่ตอบโจทย์ความต้องการตามเป้าหมายการเดินทางของนักท่องเที่ยวอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. จากข้อค้นพบว่าช่วงอายุมีผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่สูงอายุ จะมีความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศสูงกว่ากลุ่มอื่น หน่วยงานด้านการท่องเที่ยวผู้ประกอบการ รวมไปถึงแหล่งท่องเที่ยว อาจนำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวใหม่ที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับการท่องเที่ยว

2. จากข้อค้นพบว่า เป้าหมายการเดินทางท่องเที่ยวมีผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยเฉพาะในกลุ่มเพื่อเป้าหมายทางด้านธุรกิจ จะเห็นได้ว่าการเดินทางในลักษณะที่มีความจำเป็นในการทำงานยังคงมีอยู่ในกลุ่มของนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและแหล่งท่องเที่ยวอาจจะจัดกลยุทธ์ส่งเสริมการขายให้สอดคล้องกับรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อการดำเนินการธุรกิจ รวมทั้งจัดสถานที่ท่องเที่ยวให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับการทำธุรกิจ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากวิทยาลัยดุสิตธานี ประจำปีการศึกษา 1/2564

References

- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J. & Anderson, R. E. (2010). **Multivariate Data Analysis**. Pearson.
- Jan-lem, R. (2021). The Future of Travel Changes, the Future of Travel Business with New Experiences. *DIProm Journal*, 63(November – December), 5–7.
- Krungthai Compass. (2021). **Penetrating Travel Behavior in the New Normal: When Covid Change Lives**. <https://bit.ly/3cDhMIO>
- Makhdoomi, U. M. & Baba, M. M. (2019). Destination Image and Travel Intention of Travellers to Jammu and Kashmir – the Mediating Effect of Risk Perception. *Journal of Hospitality Application and Research*, 14(1), 35–56.
- Ministry of Tourism and Sports (MOTS). (2020a). **Expenditure Project for Surveying the Attitudes and Satisfaction of Thai and Foreign Tourists Traveling in Thailand**. MOTs.
- Ministry of Tourism and Sports (MOTS). (2020b). **COVID-19 and Its Impact on Thai Tourism: Thailand Tourism Situation Q1/2020**. <https://www.mots.go.th/download/TourismEconomicReport/4-1TourismEconomicVol4.pdf>
- Nitiprapa, N. (2021). **Analysis of the Situation of MSME in the Field of Tourism Business in 2021 and Trends in 2022**. https://www.sme.go.th/upload/mod_download/download-20211012232619.pdf
- Phueakbuakhao, S. & Phueakbuakhao, W. (2021). Guidelines for the Development of Health Tourism for the Elderly in Muang District, Phachuap Khiri Khan Province. *Academic Journal of Phetchaburi Rajabhat University*, 11(2), 4–10.
- Saenkam, B. (2021). The Behavior of Thai Tourism after COVID 10 Situation. *Journal of Liberal Arts and Service Industry*, 4(1), 160–167.

- Sriwilai, S. & Thongsri, R. (2021). The Effects of the Spread of COVID-19 Pandemic on Thai Tourism. *Journal of Legal Entity Management and Local Innovation*, 7(8), 405–416.
- Tourism Council of Thailand (TCT). (2021). **Confidence Index of Tourism Business Operators in Thailand 1/2564**. TCT.
- Worrachananun, M. & Srisuksai, N. (2021). The Effect of COVID-19 Outbreaks to the Destination Choice and the Intention to Visit the Destination among Thai Tourists. In **Promoting Creative Tourism: Current Issues in Tourism Research**. Routledge.